

MARIJINO OZNANJENJE.

PAUL CLAUDEL.

Misterij v štirih dejanjih z uvodno igro.

IZ FRANCOSCINE PREVEL ANTON DEBELJAK.

Prvo dejanje.

Prvi prizor.

Kuhinja v Combernonu, širok prostor, v njem velika lepa, nje dimnik opremljen z grbom, dolga miza v sredi in vse potrebno orodje in posode, kakor na kaki Breughelovi slike. Mati pred levo skuša podpihati žerjavico. Andrej Vercors jo stope opazuje. To je velik in krepek šestdesetletnik; v mogočni plavi bradi se sveti mnogo belih barus.

Mati (ne da bi se obrnila): Zakaj me pa tako gledaš?

Andrej Vercors (zamišljeno): Že na koncu! To je kakor pri slikanici, ko prideš do zadnje podobe.

»Ko je bila noč pri kraju, je ženska podnetila domači ogenj...« in preprosta, genljiva pravljica se neha.

Kakor da me že ni več tu. Pred mojimi očmi je, pa kakor da bi bilo v spominu. (Prav na glas.)

Oj žena, od najine poroke, odkar sva se poročila s prstanom vernikom in okroglim »hočem«, je potekel mesec,

in vsak dan tega meseca zaleže za leto dni. In dolgo si mi ostala neporodna kakor drevo, ki samo senco daje.

Nekega dne pa sva se gledala, sredi najinega življenja, Elizabeta!

in prve gube sem ti zapazil na čelu in okrog oči. In kakor na dan svoje ženitnine sva se stisnila na srce in se zrastla v eno, ne več v veselju, ampak v nežnem sočutju, v zvesti pobožnosti in skupni vernosti.

In glej, med nama vznikne dete in čistota te mile ključanice: Violana.

Potem se nama drugo porodi,

črna Mara, zopet deklica, dečka ni biló.

(Pomolk.)

Zdaj pa nuj povedati, kar bi rada. Jaz to poznam,

kadar pričneš, a da človeku ne pogledaš v lice, in kaj rečeš in vendor nič. No povej!

Mati: Saj veš, da s tabo ni mogoče govoriti. Na mestu ne strpiš. Če naj ti gumb prišijem, ti moram zaskočiti pot.

Pa saj me ne poslušaš, kakor pes čuvaj preži in strežeš na škripanje vrat.

Pa saj moški prav nič ne razumejo.

Andrej Vercors: Zdaj sta deklaci odrasli.

Mati: Te dve? Pa ne!

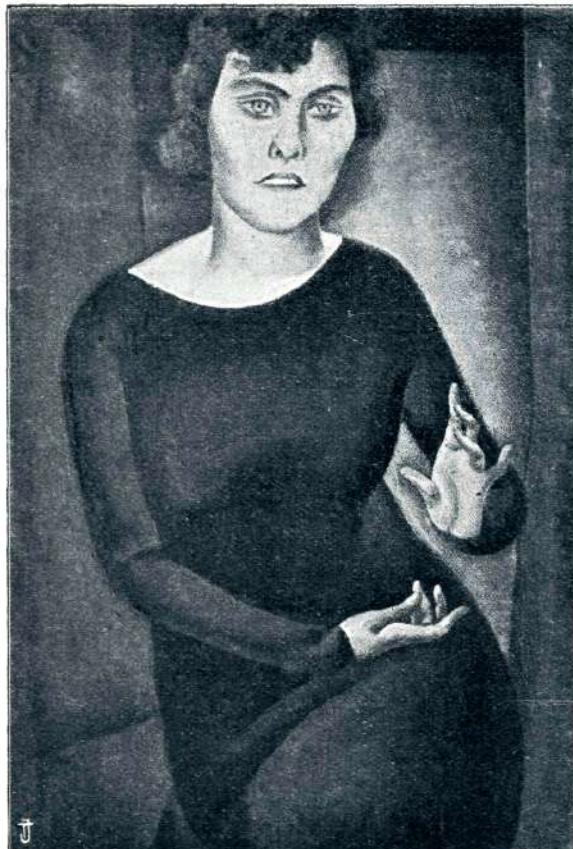
Andrej Vercors: Komu naj ju damo zámož?

Mati: Zámož, praviš, Andrej? Se prav nič ne mudri.

Andrej Vercors: O ženska lažnivost! Čuj! Kedaj kaj misliš in ne rečeš najprej, da misliš nekaj drugega.

Prevejanka! spoznal sem te.

Mati: Nobene več ne bleknem.



VENO PILON: RUSINJA (1925).

Andrej Vercors: Jakob.

Mati: No, kaj?

Andrej Vercors: I, no. Violano naj dobí.

On naj mi bo na mestu sina. To ti je pošten in srčen mož.

Poznam ga že od mladih nog, odkar nam ga je njegova mati izročila. Jaz sem ga naučil vse, kar zna:

žitò, živino, ljudi, orožje, orodje, sosede, gospôdo, šege,

Boga,

vreme, postavo v tej starì deželi,

umetnost, kako se misli, prej ko govorиш.

Gledal sem ga, kako je postajal mož, medtem ko se je vame oziral, in kako mu je poganjalo mah na bradi okoli blagega obraza

in so mu naposled zrastle ravne kocene, kakršne nosi zdaj,

šopoma in čopoma ko ječmenovo klasje.

Pa ni bil izmed tistih, ki ugovarjajo, ampak preudaren in podoben zemlji, ki sprejme vsako zrno.

In kar je krivo, ne požene korenine ter prepade.

Tako se ne more reči, da prijema resnico, ampak resnica se prime v njem, kjer je našla hraniva.

Mati: Kaj veš, če se rada vidita?

Andrej Vercors: Violana

napravi, kakor ji porečem jaz.

On, vem, da jo ljubi, saj sama veš.